g ekeer de(n) [1]) inval ide k an ik U tot m ij n vr e ugde melde n,
1 5; 2 5; 4 4; 5 1; 3 1; 4 5; 1
dat ik er i n ges laag d be n hie r te r st ede vo or deze n
3; 2 3; 4 4; 3 4; 3 3; 3 2; 2 4; 1
dapp e ren v a derla nde r een z eer pa ssen de en voo rdeelige
4; 1 4; 1 5; 3 1; 3 1; 5 4; 2 5
betrekking te vinden.

Met hartelijke groeten uw toegenegen

Paul Alexandrowitch.

In plaats van een brief in letters heeft men er een in cijfers gekregen. Deze cijfers nu moeten wederom verdeeld worden in groepen van twee, (waarom zullen we dadelijk zien), zoodat we krijgen de volgende getallen :
43, 11, 32, 15, 33, 55, 52, 15, 42, 24, 33, 22, 34, 33, 44, 14, 15, 25, 44, 51, 31, 45, 13, 23, 44, 34, 33, 32, 24, 14, 14, 15, 31, 31, 54, 25.

Tot nog toe zal het den niet-conspireerenden lezer wel zoo helder zijn als . . . koffiedik. Doch, geduld, nu komt het!

Bovenstaande cijfergroepen moeten nu weer omgezet worden in letters en wel met behulp van den sleutel, hiernaast afgebeeld.

	1	2	3	4	5
1	A.	B.	C.	D.	E.
2	F.	G.	H.	I.	K.
3	L.	M.	N.	O.	P.
4	Q.	R.	S.	T.	U.
5	V.	W.	X.	Y.	Z.

Afb. 15. Sleutel voor het letter-cijferschrift.

Men ziet nu hieruit dat elk getal een letter beteekent, nl. 't getal 43 = *s*; 11 = *a*; 32 = *m*; en zoo voort gaande bovenstaande cijfergroepen in letterlijken zin te *ont*cijferen, bemerken we dat de oogenschijnlijk zoo onschuldige brief de volgende geheime mededeeling bevat: *Samenzwering ontdekt, vlucht onmiddellijk* !

Den aandachtigen lezer zal het nu tevens duidelijk zijn, waarom het slot van den brief niet in cijfers is getransponeerd. De grootste lettergroep kon slechts uit 5 letters bestaan en waar *rdeelige* er 8 heeft, is het voor den geadresseerde duidelijk dat het geheime bericht daar eindigt en de rest slechts zoogenaamde *blinde* letters zijn.

Nu is het, we zeiden het te voren reeds, met den Censor als met (vergeef ons de combinatie) den inbreker. Waar deze laatste er voortdurend op uit is de vernuftigste vindingen van den slotenmaker waardeloos te maken, en dezen dwingt steeds weer ingewikkelder en afdoender veiligheidssloten uit te vinden, daar heeft ook tusschen den Censor en den samenzweerder of spion een soortgelijk geestelijk duel plaats. Het behoeft dan ook geen verwondering te baren, dat laatst genoemd geheimschrift spoedig geen geheim meer was, trouwens hoe zouden wij het anders weten. Doch ook nu toonde de conspirator over een bewonderenswaardige vindingrijkheid te beschikken. Hij wist een middel om zijn vijand opnieuw te verschalken ; een middel „Simple comme bonjour". Hij maakte op zijn geheimschrift een slot en die den sleutel niet had, welnu, die stond geestelijk in de kou !

Dat ging zoo : hij nam een woord, bijv. *vrijheid*, dat woord transponeerde hij op de hiervoor aangegeven wijze (Zie Afb. 15) in cijfers, waardoor hij de volgende getallen kreeg : 51, 42, 54, 23, 15, 24, 14. Deze cijfers telde hij op bij de cijfers van zijn geheim bericht, de som van deze cijfers transponeerde hij weer in lettergroepen en — klaar was Kees !

„Ho, ho !" zal de lezer uitroepen, „klaar, klaar ! Mij is 't nog allesbehalve klaar !"

Laat ons dit dan door een voorbeeld nader toelichten !

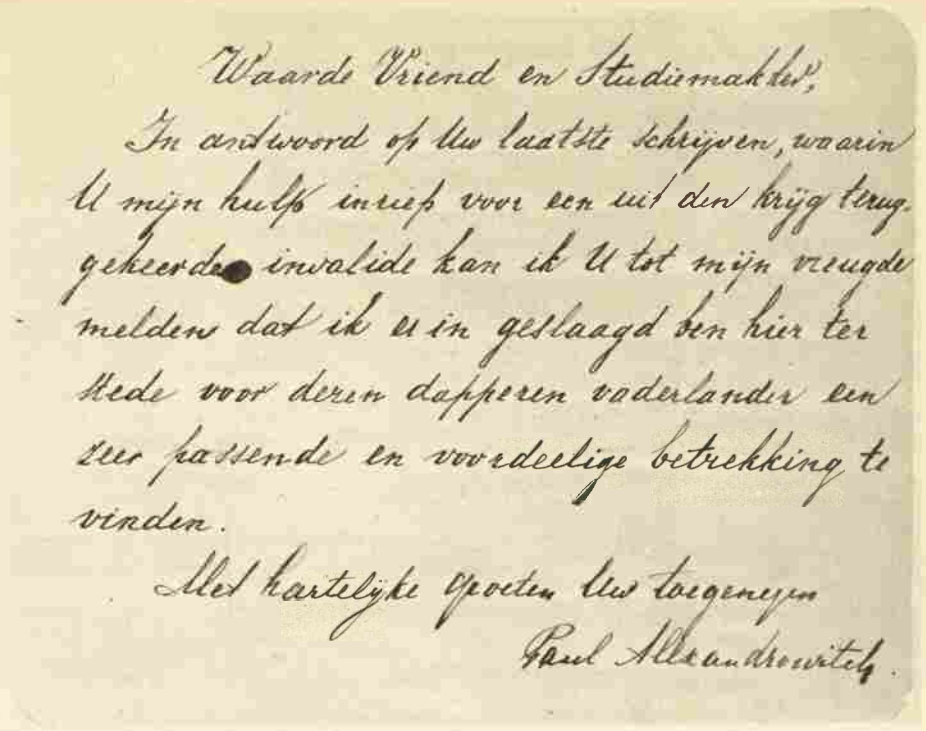
Het woord *Samenzwering* wordt getransponeerd in de volgende lettergroep :

	s	a	m	e	n	z	w	e	r	i	n	g
	43	11	32	15	33	55	52	15	42	24	33	22
hierbij het sleutelwoord *rijheid* in cijfers geteld, krijgt men als som :	51	42	54	23	15	24	14	51	42	54	23	15
	v	r	ij	h	e	i	d	v	r	ij	h	e
	94	53	86	38	48	79	66	66	84	78	56	37

Transponeert men nu deze getallen weer in lettergroepen, dan ziet de aanhef van onzen brief er uit als volgt :

Waarde Vri end e n Stud iem akker. In a ntwoor
9 4 ; 5 3 : 8 6

en zoo voort.

Afb. 16. Brief in letter-cijferschrift.

Dit verbeterde systeem heeft deze voordeelen dat het niemand mogelijk is het geheim te ontdekken, als men het sleutelwoord niet kent, een woord, dat evenals een wachtwoord telkenmale kan worden veranderd, terwijl men door de grootere cijfergroepen, niet meer in de noodzakelijkheid is het cijfer 1, soms 4 à 5 maal achtereen door gescheiden letters weer te geven, iets wat zelfs den minst kwaaddenkenden lezer onnatuurlijk voorkomt en den Censor natuurlijk dadelijk in 't oog valt.

Zoo zouden we kunnen voortgaan, nog tal van systemen te bespreken, systemen die opvallen door ingenieuze vinding of door aardige uitbeelding. Wat de laatste betreft herinneren we slechts aan het geheimschrift der „dansende poppetjes" aan de lezers van Conan Doyle's werken welbekend.

De hiergegeven voorbeelden, die niet in romans maar in werkelijkheid gebruikt zijn, zullen evenwel ruimschoots voldoende zijn, om den lezer te doen begrijpen welke enorme eischen er aan den speurzin en de kunde van den Censor in dezen droeven oorlogstijd gesteld worden.

H. VAN DER ZEEUW.

[1]) De inktvlek op het fac-similé bedekt de letter *n*, die daarom niet meegeteld wordt. Een inktvlek kan ook met opzet gemaakt worden bijv. om, als men bij het groepeeren zich een letter vergist heeft, de berekening toch te doen kloppen. Radeeren zou in zoo'n geval de aandacht kunnen trekken.

Besneeuwde Dennen in de Jacht-duinen te Bloemendaal. (*Foto Tepe.*)